THE FORMATION AND CONSOLIDATION OF ORTOGRAPHIC COMPETENCES IN PRIMARY SCHOOL

Elena Lucia Mara
Prof., PhD., "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract:Spelling skills training is a basic an important objective of primary education discussed in all methodological / didactic textbooks. Together with other skills that are formed in grades I-IV (writing, reading, arithmetical calculation, systematic observation, the size of some instruments), orthographic skills are tools of activities of utmost importance for intellectual work, forming with enough weight and often incorrect. The process of familiarizing students with spelling norms is a complex, long-lasting process that requires respect for the principle of age specificity. The peculiarities of primary spelling learning are determined by the fact that this process takes place in circumstances where linguistic theory, grammar, can not be used. Spellings can not be avoided even in first class since the first writing, although at this age students do not learn the grammar on which the writing rules are based. But there are situations in which spelling can be acquired without the knowledge of rules, mechanically, with the practical use of those rules.

Keywords: ortographic, skills trening, exercise, didactic-role play, spelling.

Formarea deprinderilor de ortografie este un obiectiv de bază al învăţământului primar dezbătut în toate manualele de metodică / didactică. Alături de alte deprinderi care se formează în clasele I-IV(scris, citit, calcul aritmetic, observare sistematică, mărimea unor instrumente), **deprinderile ortografice** reprezintă instrumente ale unor activităţi de maximă importanţă pentru munca intelectuală, formîndu-se cu destulă greutate şi adesea incorect. Procesul de familiarizare a elevilor cu normele ortografice este un proces complex, de lungă durată, ce impune respectarea principiului particularităţilor de vîrstă. Particularităţile învăţării ortografiei în ciclul primar sunt determinate de faptul că acest proces are loc în condiţiile în care nu se poate apela la teoria lingvistică, la gramatică. Normele de ortografie nu pot fi evitate nici chiar în clasa I, încă de la primele activităţi de scriere, cu toate că la această vîrstă elevii nu învaţă gramatica, pe care se sprijină normele respective de scriere. Dar există şi situaţii în care ortografia se poate însuşi fără cunoaşterea regulilor, mecanic, odată cu folosirea practică a regulilor respective.

După înţelegerea pe cale intuitivă sau pe baza termenilor lingvistici a normelor ortografice, calea cea mai sigură pentru formarea deprinderilor de aplicare în practică a acestor norme o constituie exersarea lor sistematică. Ca orice deprindere, scrierea corectă se formează pe bază de exerciţii.

Concluzia este aceea că însuşirea scrierii corecte are loc pe baza exerciţiului, prin formarea de reprezentări vizuale, auditive şi motorii, treptat, către clasele a-III-a şi a-IV-a cunoştinţele de limbă dobîndite determină însuşirea unei scrieri corecte pe baza analizelor, diferenţierilor şi generalizărilor conştiente prin însuşirea largă a semnificaţiei cuvintelor, a funcţiei lor gramaticale.

Cunoaşterea principalelor reguli de către elevi constituie un obiectiv de bază în formarea deprinderilor de scriere corectă. În procesul scrisului, elevii trebuie să-şi dea repede seama de regula pe care se bazează scrierea corectă şi să observe imediat greşelile din lucrările scrise. Dacă în clasele I şi a-II-a însuşirea ortografiei se bazează pe calea operaţional-practică, în clasele a-III-a şi a-IV-a ea se bazează mai mult pe cunoştinţele teoretice de limbă. Numai cunoaşterea regulilor gramaticale, ortografice nu este însă suficientă pentru realizarea

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

scrierii corecte, fiind necesare exerciţii, aplicaţii practice repetate, pentru formarea deprinderilor de ortografie. Exemplele şi exerciţiile alese trebuie să cuprindă nu numai ortograme noi, ci şi cele însuşite anterior de către elevi. Acest lucru este cu atît mai important şi necesar cu cît deprinderile de scriere corectă se formează treptat prin exerciţii.

Obiectivul principal al studiului limbii române constă în **învăţarea de reguli şi categorii gramaticale cît şi în dezvoltarea flexibilităţii gîndirii** în formarea unor capacităţi intelectuale şi, în principal, formarea automatismelor ortografice. Natura limbii române şi obiectivele ce se urmăresc prin studierea ei în şcoală, impun lecţiei de limba română un demers activ şi activizant în acelaşi timp. Ca să îndrume, ca să corecteze procesul formării diverselor priceperi şi deprinderi implicate în studierea limbii române, învăţătorul trebuie să-l determine pe elev să se angajeze efectiv în desfăşurarea lecţiei deoarece mare parte a acestor lecţii au un caracter activ. Metodele active sunt căile care folosesc acţiunea, activitatea ca mijloc pentru instruirea şi informarea elevilor, care combinate cu metodele de stimulare duc la obţinerea unor rezultate deosebite. Dintre metodele active, exerciţiul este metoda de bază, iar dintre cele de stimulare, jocul didactic.

1. Exerciţiul, în formarea şi consolidarea deprinderilor ortografice

În limba latină „exercitium" însemna practică, deprindere, aplicare. Astăzi, prin exerciţiu se înţelege executarea conştientă şi repetată a unei operaţii, cu scopul dobîndirii unei priceperi sau a unei deprinderi, prin care se ajunge la un anumit grad de automatizare a diferitelor componente ale activităţilor didactice. Prin repetare sunt stimulate anumite funcţii mintale sau motrice pentru a putea fi menţinute în formă. Dacă asimilarea cunoştinţelor se poate realiza prin contactul nemijlocit cu realitatea sau prin comunicare verbală, formarea deprinderilor motrice sau intelectuale este posibilă numai prin efectuarea repetată a unor acţiuni motrice sau intelectuale.

A efectua un exerciţiu înseamnă a executa o acţiune în mod repetat şi conştient, a face un lucru de mai multe ori, în vederea dobîndirii unei îndemînări, a unei deprinderi. Făcînd parte din categoria metodelor algoritmice, exerciţiul este acea acţiune care se repetă relativ identic şi se încheie cu formarea unor componente automatizate ale activităţii. Aceasta înseamnă că exerciţiul nu se confundă cu repetarea, el presupune o îmbunătăţire continuă a performanţei, de la un moment la altul. În concluzie, exerciţiul se desfăşoară în mod algoritmic şi se încheie cu formarea unor priceperi, deprinderi şi operaţii ce vor putea fi aplicate în rezolvarea altor sarcini mai complexe, cum ar fi : adîncirea şi consolidarea achiziţiilor anterioare (cunoştinţe, deprinderi etc), amplificarea capacităţii operatorii a acestor achiziţii prin aplicarea lor în situaţii noi, realizarea unor obiecive formative colaterale (dezvoltarea aptitudinilor intelectuale, consolidarea trăsăturilor moral-caracteriale, stimularea capacităţilor creative, prevenirea uitării şi creşterea probabilităţii păstrării în memorie a celor însuşite etc.).

Dealtminteri, întreaga activitate şcolară are semnificaţia unui asiduu şi îndelungat exerciţiu care dincolo de formarea unor capacităţi şi deprinderi specifice urmăreşte, în final, să înzestreze viitorii absolvenţi cu deprinderi, obişnuinţe şi capacităţi generale de muncă serioasă, ordonată şi eficientă, inclusiv cu capacităţi şi deprinderi care să le permită să continue efortul unei autoperfecţionări continue, pe cont propriu. Exerciţiul este o **formă de antrenament** sistematic, organizat. Ca să deprindă o acţiune, şcolarul trebuie să încerce, să facă, să refacă, să repete pînă ce intră în posesia modelului acţiunii respective, pînă ce această acţiune se „naturalizează", adică se automatizează şi se interiorizează devenind o a doua natură (o deprindere, o obişnuinţă). Numai prin practică repetată se învaţă cel mai bine o deprindere. Făcînd parte din categoria tehnicilor de antrenament, exerciţiul nu trebuie înţeles ca o repetare mecanică, de imprimare repetată a unor acţiuni, ci de refolosire a unor elemente proprii sarcinii de învăţare în contexte semnificative şi în situaţii normale de viaţă şi comunicare.

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

Prin metoda exerciţiilor se urmăresc multiple obiective:

- să fixeze cunoştinţele teoretice
- să creeze abilităţi de transpunere a acestora în practică
- să dezvolte deprinderea de muncă independentă a elevilor
- să dezvăluie cadrului didactic lipsurile în cunoştinţele teoretice ale elevilor
- să stimuleze capacităţile creative ale acestora, făcînd pasul de la operaţii mintale la structuri operaţionale
- să înlăture „uitarea", tendinţele de interferenţă (confuzie)
- să mijlocească transferul cunoştinţelor de la un capăt la altul, de la o structură la alta a fenomenului gramatical.

Exerciţiul, pe lîngă un caracter reproductiv, mai are şi un caracter productiv, generator de forme noi de acţiune. Ca tehnică de creaţie, el poate contribui la stimularea şi dezvoltarea capacităţilor creative, a originalităţii, a spiritului de independenţă şi iniţiativă. În practica şcolară tradiţională, exersarea este legată de obţinerea automatismelor, adică de formarea deprinderilor. Exerciţiul ia deseori forma unei simple activităţi de repetare sau reproducere a unor lucrări cunoscute şi înţelese deja, ori a unor acţiuni motorii demonstrate în prealabil, pînă se ajunge la consolidarea sau automatizarea acestora. Automatizarea insuficient conştientizată atrage după sine rigiditatea deprinderilor însuşite, de unde şi dificultatea de a aplica asemenea automatisme în alte situaţii, diferite de acelea în care ele au fost dobîndite iniţial. Aşa se explică de ce întîlnim adesea elevi care nu reuşesc să raporteze cunoştinţele însuşite decît la aceleaşi exemple şi situaţii pe care le-au întîlnit în manuale sau pe care le-au auzit în cursul explicaţiilor primite în timpul lecţiei. În fond, automatismele sunt-după cum afirmă *Radu Ion* –„procese de prescurtare a gîndirii, ele despovărează conştiinţa lăsînd-o să se concentreze asupra liniilor directoare ale acţiunii."

Eficienţa exerciţiilor depinde de asigurarea anumitor condiţii:

- asigurarea principiului teoretic, stăpînirea unui anumit volum de cunoştinţe teoretice
- punerea elevului în situaţia de a-şi da seama nu numai „cum" este corect să scrie, ci şi „de ce „ o anumită formă sau construcţie este corectă, iar alta incorectă.
- nu trebuie să dureze prea mult, ci să alterneze cu altele; acţiunile simple să fie integrate în forme de activitate tot mai complexe; să fie gradate şi, dacă este posibil, individualizate
- să se caracterizeze prin varietate pentru a preveni monotonia,apariţia plictiselii şi a oboselii şi a menţine atenţia şi interesul pentru acţiune

Prin condiţiile lui, prin efortul pe care îl solicită din partea elevului, exerciţiul mijloceşte conexiuni necesare între limbă şi gîndire.

În practica predării limbii române sunt utilizate o gamă variată de exerciţii care sunt grupate de către *Vistian Goia şi Ion Drăgotoiu* după diferite criterii:

- după modul sau forma de efectuare, pot fi exerciţii: orale, scrise
- în funcţie de natura faptelor de limbă care se aplică în exerciţii, distingem exerciţii: fonetice, de vocabular, morfologice, sintactice
- în funcţie de natura priceperilor sau deprinderilor pe care le formăm elevilor, pot fi exerciţii: ortoepice, otografice, de punctuaţie, lexicale, gramaticale, stilistice

a) după gradul de interdependenţă, distingem exerciţii:

- de recunoaştere, cu caracter creator
- după funcţiile îndeplinite există exerciţii: introductive, de observaţie, de asociaţie, de exprimare (concretă, abstractă), de operaţionalizare, aplicative, de consolidare, de creaţie, de evaluare
- după aspectul social se disting exerciţii: individuale, pe echipe, colective, mixte

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

- după gradul de determinare a activităţii se disting exerciţii: de tip algoritmizat (dirijate), semi-algoritmizat (semidirijate), libere (autodirijate).

Respectînd cerinţele procesului de formare al deprinderilor, precum şi condiţiile care duc la eficacitatea acestei metode, aceiaşi autori au grupat **exerciţiile ortografice** astfel:

A. Exerciţiile de recunoaştere

Exerciţiile de recunoaştere constau în raportarea cazurilor concrete dintr-un context la un caz ortografic sau altul. Prin recunoaştere, caracteristicile lor se întăresc. În scris recunoaşterea se marchează prin extragerea şi aşezarea într-un tabel sau o schemă analitică a noţiunii respective.

1) Exerciţiile de recunoaştere simplă au o singură cerinţă: identificarea unor fapte de limbă. Operaţia are un caracter expeditiv.

Exemplu: - identificarea cuvintelor scrise cu doi „i”
- identificarea ortogramelor
- identificarea cuvintelor scrise cu consoană dublă

2) *Exerciţiile de recunoaştere şi caracterizare*. A caracteriza din punct de vedere gramatical înseamnă a indica, într-o anumită ordine, notele specifice ale situaţiei concrete în care faptul de limbă se află în momentul recunoaşterii. Caracterizarea poate fi totală sau parţială, după un tabel dat.

Exemplu:
- subliniaţi toate substantivele din text şi scrieţi numărul şi felul lor
- identificaţi toate adjectivele din text şi arătaţi pe cine determină

3) *Exerciţiile de recunoaştere şi grupare* constau în identificarea şi alegerea unor fapte de limbă din text şi aşezarea lor pe categorii, într-o ordine cerută. Prin aceste exerciţii îi obişnuim pe elevi cu munca ordonată.

Exemplu:
- gruparea cuvintelor după grupul de litere pe care îl conţin
- gruparea cuvintelor după ceea ce arată fiecare

4) *Exerciţiile de recunoaştere şi motivare.* A motiva din punct de vedere gramatical înseamnă a găsi argumente lingvistice pe care se întemeiază fie recunoaşterea, fie corectitudinea întrebuinţării unui fapt de limbă în special. În multe cazuri motivarea este indispensabilă. Prin aceste exerciţii elevul va fi condus spre recunoaşterea unui fapt de limbă şi motivarea scrierii lui cu argumentele lingvistice pe care a reuşit să şi le însuşească pînă la momentul respectiv.

Exemplu:
- -recunoaşteţi ortograma şi motivaţi scrierea ei
- -recunoaşteţi substantivele şi motivaţi scrierea lor

5) *Exerciţiile de recunoaştere şi disociere* sunt forme de activitate în care trebuie stabilite deosebirile dintre faptele de limbă a căror asemănare, aparentă sau reală, provoacă confundarea unuia cu celălalt. Obiectivul principal de prevenire şi îndepărtare a confuziilor este discriminarea şi compunerea faptelor de limbă. Ele sunt atractive, îi deprind pe elevi cu munca organizată, ajută la însuşirea conştientă a definiţiilor.

Exemplu:
- faceţi deosebirea dintre cuvintele scrise cu „ce” şi cele scrise cu „che”
- faceţi deosebirea dintre substantivele comune şi cele proprii

B. Exerciţiile cu caracter creator

Esenţialul în exerciţiile cu caracter creator este întrebuinţarea practică a cunoştinţelor teoretice. Ele introduc în vorbirea elevilor forme, cuvinte ori construcţii existente sau nu în fondul pasiv al bagajului lor lingvistic, îmbogăţesc sau nuanţează exprimarea elevilor, contribuie la dezvoltarea gîndirii şi a limbajului, fac pasul de la corectitudine la expresivitate. Exerciţiile cu caracter creator sunt forme de activitate esenţial conştientă.

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

1) *Exerciţiile de modificare* constituie prima treaptă a formelor de activitate creatoare. A modifica înseamnă a interveni în forma unor cuvinte sau în structura unor construcţii de limbă cu scopul de a transforma, reorganiza în sensul cerut de enunţul exerciţiului.

Exemplu:

- schimbarea numărului substantivelor de la singular la plural
- înlocuirea unor substantive subliniate prin pronume personale

2) *Exerciţiile de completare* cer un efort creator dublu: de a găsi fapte de limbă omise, apoi de a adapta forma acestora la context. Pot fi omise dint-un text destinat completării.

Exemplu:

- pronumele personal de politeţe
- cuvinte de legătură

3) *Exerciţiile de exemplificare* constau în ilustrarea unor noţiuni sau reguli prin fapte de limbă cu conţinut concret. Materialul ilustrativ poate fi cuvîntul, grupul de cuvinte, propoziţia sau fraza.

Exemplu:

- daţi două exemple de propoziţii în care să folosiţi substantive scrise cu „i” şi „ii”
- daţi trei exemple de adjective scrise cu „ii”

Pentru a grada dificultatea acestor exerciţii, unele dintre ele se pot construi pe baza asocierii sau analogiei cu altele date de învăţător sau menţionate în enunţul exerciţiului.

Exemplu:

- găsiţi două adjective potrivite pentru substantivul „elevi” şi aşezaţi-le înaintea acestuia
- -găsiţi două substantive potrivite pentru adjectivul „silitori” care să se termine cu doi „i”.

Formulele folosite pentru aceste tipuri de exerciţii sunt:

- -„Daţi exemple de...”
- -„ Alcătuiţi propoziţii cu următoarele cuvinte...”
- -„Formulaţi propoziţii după schema...”

4) *Compunerea gramaticală (ortografică)* constituie cel mai complex şi mai eficient exerciţiu cu caracter creator. Ea conţine cunoştinţe teoretice încorporate în exprimarea concretă a elevilor, dar nu trebuie abuzat de ea, pentru că introducerea forţată a unor forme ortografice are ca rezultat exprimarea greoaie şi artificială a elevilor. De aceea astfel de compuneri vor fi elaborate numai după ce elevii stăpînesc noţiunile de bază şi le pot include cu uşurinţă în exprimarea lor. Ele pot fi:

a) Compuneri ortografice libere - în care elevii sunt solicitaţi să alcătuiască un text în care să aplice cunoştinţele referitoare la scrierea unor cuvinte urmărind scrierea lor corectă.
b) Compuneri ortografice pe bază de material concret dat – în care elevii trebuie să alcătuiască un text folosind o serie de cuvinte sau expresii date, anumite ortograme etc.
c) Compuneri ortografice prin analogie – în care elevii au sarcina de a alcătui un text asemănător unei lecţii învăţate, în care să folosească anumite cuvinte, scrierea corectă a acestora urmărind să reflecteze însuşirea cunoştinţelor acumulate, în urma unei lecţii de ortografie, prin aplicarea lor în practică.

C. Exerciţiile ortografice

Prin astfel de exerciţii sunt consolidate cunoştinţele şi, totodată, se formează deprinderile scrierii corecte. Ele încep în primele clase şi vor continua pe tot parcursul anilor de şcoală. Deşi se recunoaşte de toţi oamenii şcolii că ortografia şi punctuaţia trebuie învăţate cît mai repede cu putinţă şi pe căi cît mai economice şi fără riscuri, practica vorbirii şi mai ales a scrierii corecte se află în suferinţă chiar şi în clasele terminale ale liceului. Elevii trebuie

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

convinşi – aşa cum afirma pedagogul francez *R. Parisse* –că „ortografia înseamnă respect faţă de tine însuţi. Scriind şi făcînd greşeli de ortografie poţi fi desconsiderat înainte de a fi cunoscut, deoarece corectitudinea scrisului este o calitate a omului cult".

1) *Copierea* este cel mai simplu exerciţiu ortografic şi este folosită mai ales în clasele I-IV. Pentru ca elevii să nu desfăşoare o muncă mecanică şi plictisitoare, copierea poate fi însoţită şi de sarcini suplimentare (sublinierea anumitor forme din text).

2) *Dictarea* este cel mai frecvent exerciţiu ortografic. Ea contribuie la consolidarea deprinderii scrierii corecte a unor cuvinte care prezintă deosebiri între pronunţare şi scriere.

Cînd prin dictare se urmăreşte aplicarea anumitor reguli ortografice învăţate, învăţătorul recapitulează întîi cu elevii chestiunile de ortografie care se vor ivi în text, apoi trece la dictare. În cazul dictării de control nu se mai analizează în prealabil regulile ortografice ci se vor discuta după dictare, pentru a constata modul cum elevii au ştiut să le aplice. Corectarea dictării se poate face în clasă sau acasă.

Indiferent de scopul urmărit, dictarea trebuie să îndeplinească anumite cerinţe:

- textul utilizat să fie accesibil
- textul va cuprinde un număr variat de forme impuse de reguli ortografice a căror aplicare o urmărim

Lectura textului se va face în trei reprize:

- înainte ca elevii să scrie, învăţătorul citeşte textul integral, pentru a-i familiariza cu conţinutul acestuia
- urmează dictarea propriu-zişă, care se face pe propoziţii sau pe grupe de cuvinte, dacă propoziţiile sunt prea lungi
- după dictare se citeşte încă o dată textul integral, pentru ca elevii rămaşi în urmă să completeze şi să corecteze formele respective
- corectarea textelor se face în mai multe feluri:
- în clasă, prin scrierea la tablă a construcţiilor greşite cu forma lor corectă, motivată de către elevul de la tablă sau de cei din bănci
- în cazul dictării de control, învăţătorul adună caietele şi le controlează acasă, clasificînd greşelile după gravitatea lor
- în lecţiile următoare procedează la o analiză a acestora, repetînd, prin alte exerciţii regulile slab însuşite.

3) *Autodictarea* este un bun exerciţiu ortografic pentru toate clasele. Textele ce urmează a fi scrise din memorie trebuie analizate în prealabil, pentru ca elevii să înţeleagă de ce scriu într-un anumit fel unele cuvinte. Scopul principal urmărit este să dezvolte la elevi deprinderea de a scrie corect în mod independent, autodictarea reprezentînd un valoros mijloc de trecere de la dictare la scrisul corect individual. De orice factură ar fi, exerciţiile ortografice nu au eficienţă, dacă nu sunt analizate si corectate, de fiecare dată, greşelile de ortografie comise.

2. Jocul didactic, în formarea şi consolidarea deprinderilor ortografice

La nivelul claselor I- IV, în structura metodelor active îşi găsesc locul, la o maximă eficienţă, jocurile didactice. Ele constituie o punte de legătură între joc, ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preşcolară şi activitatea şcolii – învăţarea. **Jocurile didactice** sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului. Încorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu şi mai atrăgător, aduce varietate şi o stare de bună dispoziţie funcţională, de veselie, de bucurie, de divertisment şi de destindere, ceea ce previne apariţia monotoniei şi a plictiselii, a oboselii. Restabilind un echilibru în activitatea şcolarilor, jocul fortifică energiile intelectuale şi fizice ale acestora, generînd o motivaţie secundară, dar stimulatorie, constituind o prezenţă indispensabilă în ritmul accentuat al muncii şcolare. Jocul didactic are un conţinut şi o structură bine organizate, subordonate particularităţilor de vîrstă şi sarcini didactice. Se

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

desfăşoară după anumite reguli şi la momentul ales de cadrul didactic, sub directa lui supraveghere. Un rol important capătă latura instructivă, elementele de distracţie nefiind decît mediatori ai stimulării capacităţilor creatoare.

Jocurile didactice sunt realizate pentru a deservi procesul instructiv-educativ, au un conţinut bine diferenţiat pe obiectele de studiu, au ca punct de plecare noţiunile dobîndite de elevi la momentul respectiv, iar prin sarcina dată, aceştia sunt puşi în situaţia de a elabora diverse soluţii de rezolvare, diferite de cele cunoscute, potrivit capacităţilor lor individuale, accentul căzînd astfel nu pe rezultatul final cît pe modul de obţinere a lui, pe posibilităţile de stimulare a capacităţilor intelectuale şi afectiv-motivaţionale implicate în desfăşurarea acestora. Ele cuprind sarcini didactice care contribuie la valorificarea creatoare a deprinderilor şi cunoştinţelor achiziţionate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobîndirea prin mijloace proprii de noi cunoştinţe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace de evidenţiere a capacităţilor creatoare, dar şi metode de stimulare a potenţialului creativ al copilului, creativitate de tip şcolar, manifestată de elev în procesul de învăţămînt, dar care pregăteşte şi anticipează creaţiile pe diferite coordonate.

Reuşita jocului didactic este condiţionată de proiectarea, organizarea şi desfăşurarea lui metodică. Cadrul didactic trebuie să se pregătească, să studieze cu atenţie structura jocului, a locului în lecţie, obiectivul pe care îl urmăreşte şi, în mod deosebit, mijloacele realizării lui. De asemenea, trebuie să ţină seama de nivelul de cunoştinţe al elevilor şi de materia care se predă. Pentru că participantul principal este clasa, oricare ar fi jocul, acesta impune respectarea unor cerinţe metodice legate de pregătirea şi organizarea clasei pentru joc, explicarea jocului, fixarea regulilor, executarea prin exemplificare din partea învăţătorului. Valoarea formativă a jocurilor sporeşte cu cît învăţătorul dă curs liber principiilor de bază care le călăuzeşte.

Copilul reflectează asupra situaţiei noi, îşi imaginează diferite variante posibile de rezolvare alegînd-o pe cea mai avantajoasă. El învaţă multe lucruri corectîndu-şi propriile greşeli, în caz că nu poate el, este ajutat de alţii. Pe parcursul jocului este deprins cu activitatea de căutare şi descoperire. Micul şcolar, integrat într-un proces educativ neatractiv, rigid, dominator, care primeşte informaţii, lui revenindu-i doar sarcina de stocare şi redare a acestora la cererea învăţătorului, nu va gusta bucuria descoperirii de cunoştinţe sau de strategii operaţionale, nu va învăţa pentru a cunoaşte, ci motivaţia activităţii lui va fi cel mult exterioară – obţinerea unei aprecieri(notări) bune.

Jocul didactic constituie o eficientă metodă didactică de **stimulare şi dezvoltare** a motivaţiei superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit faţă de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaşte satisfacţiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare. Folosirea jocului didactic în predarea gramaticii, în înţelegerea, fenomenelor de limbă, face ca elevul să înveţe cu plăcere, să devină interesat faţă de activitatea ce se desfăşoară, face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoşi, să capete mai multă încredere în capacităţile lor, mai multă siguranţă în răspunsuri. Plăcerea funcţională ce marchează traiectoria jocului va crea o nouă formă de interes.

Jocurile lingvistice se împart în două grupe:

- jocuri care au drept scop obişnuirea cu sistemul limbii
- jocuri care au ca obiectiv dezvoltarea deprinderilor de comunicare

Este necesar ca învăţătorul să ştie:

- care este natura jocului didactic
- care trebuie să fie regulile jocului didactic
- cînd şi în ce scop se folosesc jocurile lingvistice în procesul de predare-învăţare a faptelor de limbă

Un joc bine pregătit devine un joc de educaţie indirect. Astfel, fiecare joc are un scop în sine, o structură şi reguli sub forma unor succesiuni ordonate. *Ch. Buhler* afirma că, în

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)

momentul în care copilul construieşte ceva cu un material, învaţă să accepte şi să îndeplinească o datorie. Între joc şi muncă există un raport mutual, jocul fiind vestibulul natural care conduce spre muncă, spre disciplină, spre activitatea de grup.Activitatea ludică oferă învăţătorului prilejul de a cunoaşte copiii în alt context şi dintr-un alt unghi. Eficienţa jocului didactic depinde de felul în care învăţătorul ştie să asigure concordanţă între tema jocului şi materialul didactic existent, de felul în care ştie să folosească cuvîntul ca mijloc de îndrumare a elevilor, fără să neglijeze recompensa.

Bucuria, divertismentul, destinderea şi satisfacţia se vor instala pe chipul elevilor, fortificînd energiile intelectuale şi fizice ale acestora. *Schiller* scria că „omul este întreg numai atunci cînd se joacă". Jocul are la copil rolul pe care munca îl are la un adult. Aşa cum adultul se simte bine prin lucrările sale, tot aşa şi copilul se simte mare prin succesele sale ludice. Istoria jocului infantil este şi istoria personalităţii care se dezvoltă şi cea a voinţei care se formează treptat. Necesitatea abordării umaniste a procesului didactic devine mai evidentă. Strategia divertismentului este cea care permite celui care predă să realizeze simultan sarcinile didactice (predarea limbii) şi educative (formarea profilului moral şi intelectual dorit, într-o atmosferă lejeră şi atractivă). În concluzie, „jocul gramatical reprezintă la vîrsta mică un adevărat sanctuar al candorii, al purităţii şi al valorii".

BIBLIOGRAPHY

1. A. Chiroev, I. Radu, *Deprinderile în psihologia generală*, ed. a II-a, Bucureşti: Didactică şi Pedagogică,1976.
2. V. Goia, I. Drăgoiu, *Metodica predării limbii şi literaturii române*, Bucureşti: Didactică şi Pedagogică, 1995.
3. E. Simionică, B. Fănica , *Gramatica ... prin joc*, Iasi: Polirom, 1998.
4. M. Mihaescu, S. Parceaca, *Caietul elevului pentru clasa I*, Bucuresti: Intuitext, 2015.
5. A. Rosca, *Creativitate generală şi specifică*, Bucuresti: Academiei, 2011.
6. V. Molan, *Didactica disciplinei Comunicare în limba română*, Bucuresti: Miniped.
7. A. Pamfil, *Limba şi literatura română în şcoala primară*, Bucuresti: Art, 2016.

BDD-A27896 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:12:15 UTC)